

Verlagen en meer Schrijftips

Inleiding

Vooruitgang door achteruit kijken

Reflecteren betekent dat je kritisch naar jezelf kijkt. Wat gaat goed en wat kan beter?

Zelfreflectie is door de tijden heen een belangrijke manier geweest om meer inzicht in jezelf te krijgen en je eigen fouten en gebreken te corrigeren.

Ook uit onderzoek blijkt dat zelfreflectie belangrijk is. In het onderwijs kan bijvoorbeeld een portfolio helpen om meer zelfinzicht te krijgen. In het bedrijfsleven kan kritisch kijken naar je eigen manier van werken en functioneren helpen om te bepalen hoe je verder moet.

Logisch denken

Om goed te kunnen schrijven, maar ook om een goed verhaal te kunnen vertellen, moet je logisch kunnen denken. Denk hierbij aan het verschil:

- Tussen oorzaak en gevolg: wat gebeurde er (oorzaak) en wat was de reactie daarop (gevolg)?
- Tussen hoofd- en bijzaken: wat is belangrijk en wat is minder belangrijk?

Voor de opbouw van het tekst is het belangrijk:

- Dat je duidelijk opschrijft in welke volgorde dingen gebeurden
- Sla je stappen over dan kan het zijn dat de lezer het niet meer volgt
- Maar schrijf ook niet teveel op want dan wordt het langdradig
- Dus houd het kort en duidelijk

Inhoud

Je kunt deze aanwijzingen ook gebruiken voor andere verslagen.

1. **Maak niet te lange zinnen.** Voorbeeld: Soms helpen leerlingen bij het aanvegen van het lokaal, dit doe ik omdat sommige leerlingen veel troep onder hun tafel hebben liggen en ik vind dat ze die zelf moeten opruimen.
Maak de zin korter: Soms helpen leerlingen bij het aanvegen van het lokaal. Dit doe ik omdat er bij sommige leerlingen veel troep onder hun tafel ligt. Ik vind dat ze die zelf moeten opruimen.
2. **Lees iedere zin na** en kijk of er staat wat je bedoelt. Verduidelijk zinnen als het nodig is.
3. **Schrijf actief!**
Actieve zin: Tijdens de afwas verdelen leerlingen zelf de taken
Passieve zin: Tijdens de afwas gaan de leerlingen zelf de taken verdelen. Onthoud: je schrijft meestal actiever als je zinnen zo kort mogelijk houdt. Actieve zinnen lezen gemakkelijker en prettiger.

4. **Zorg dat de regelafstand niet te klein is.** Zinnen die te dicht op elkaar staan, lezen moeilijker.
5. **Begin een nieuw onderwerp op een nieuwe regel.** Teksten zonder witruimte en witregels lezen moeilijker dan teksten waarin regelmatig een ruimte te zien is.
6. **Begin zinnen niet te vaak met hetzelfde woord** zoals: Maar... Of toen gebeurde er dit, en toen dat en toen... Zorg voor afwisseling in woorden.
7. **Wees consequent.** Als je 2 bijvoorbeeld met een cijfer schrijft, schrijf het dan de volgende keer ook met een cijfer en niet met letters.
8. **Gebruik leestekens:** punt, komma, dubbel punt, enz.
Gebruik 'bullets' (vette stippen) voor opsommingen.
Bijvoorbeeld: Ik heb de volgende stappen genomen:
  - Het probleem onderzoeken
  - Effectieve oplossingen bedenken
  - Oplossingen toepassen
9. **Gebruik aanhalingstekens.** Als je iemand citeert (letterlijk opschrijft wat de persoon gezegd of geschreven heeft) gebruik dan enkele aanhalingstekens.
Voorbeeld: Mijn cliënt antwoorde: 'Dat wist ik niet.'
10. **Gebruik spaties.** Tussen de punt van de ene zin en het begin van een volgende zin komt een spatie.
11. **Begin een nieuwe zin met een hoofdletter.**
12. **Let op d's en t's.** Wanneer eindigt een werkwoord op een d, t of dt? Leer de regels en pas ze toe.
13. **Gebruik uitdrukkingen en gezegden op de juiste manier.** Bijvoorbeeld het is: Uit het oog verliezen. Dus wordt het: Ik wilde het kind niet uit het oog verliezen.
14. **Leer van fouten**
Je hebt misschien ooit geschreven: 'Zei had problemen met lezen.' Iemand wees je erop dat je 'zij' met een lang ij schrijft. Zorg dan dat je dezelfde fout niet opnieuw maakt. Ook door het gebruik van de spellingscontrole op je computer kun je leren van fouten. Maar laat de stukken die je schrijft ook altijd door een persoon lezen. Die kan er meer fouten uithalen dan de spellingscontrole.
15. **Controleer op logisch en duidelijk.** Klaar met je verslag? Lees het goed door. Verbeter dingen. Lees het met het oog van iemand die niets van het onderwerp afweet. Begrijpt die wat je schrijft? Herschrijf onduidelijk zinnen.
Lees je tekst eens hardop, dan hoor je eerder fouten.
Door te schrijven leer je schrijven. Dat betekent dat oefening helpt om beter te leren schrijven. Je ontwikkelt er meestal een goed gevoel voor taal voor.